

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Центр післядипломної освіти

(повна назва факультету)

Кафедра Економіки, організації та обліку в АПК

(повна назва кафедри)

Допущено до захисту

Завідувач кафедри _____

(підпис)

к.е.н., доц. Кузіна Р.В.

(прізвище та ініціали)

«_____» _____ 2015 року

Дипломна робота

спеціаліст

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

з теми: «Облік та аудит формування доходів операційної діяльності в системі управління підприємства» на прикладі ПП «СТРОЙІНЖСЕРВІС»

Виконав: слухач 2 курсу, групи 202

спеціальності Облік та аудит

7.03050901 Облік і аудит

(шифр і назва спеціальності)

Голданова Г.Ю.

(прізвище та ініціали)

Керівник Добрунік Т.П.

(прізвище та ініціали)

Рецензент Мальченко О.В.

(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	5
1.1. Економічна сутність та класифікація доходів операційної діяльності.....	5
1.2. Характеристика нормативно-правового забезпечення обліку доходів діяльності підприємства.....	10
1.3. Міжнародний досвід обліку доходів від операційної діяльності.....	21
РОЗДІЛ 2. СТАН ОБЛІКУ ДОХОДІВ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПП „СТРОЙІНЖСЕРВІС”.....	27
2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика підприємства ПП "Стройінжсервіс".....	27
2.2. Аналіз стану обліку формування доходів від операційної діяльності на ПП „Стройінжсервіс ”.....	34
2.3. Оцінка системи бухгалтерського обліку доходів операційної діяльності на ПП „Стройінжсервіс”.....	48
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВО- АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕСПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ТА ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ПП „СТРОЙІНЖСЕРВІС”	60
3.1. Аудит операцій з обліку доходів операційної діяльності на ПП „Стройінжсервіс”	60
3.2. Рекомендації, щодо удосконалення організації аудиту доходів операційної діяльності на ПП „Стройінжсервіс”	71
3.3. Напрямки вдосконалення обліку формування доходів операційної діяльності на ПП „Стройінжсервіс”	79
ВИСНОВКИ.....	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	88
ДОДАТКИ.....	94

ВСТУП

Актуальність теми зумовлена тим, що основною метою підприємства в умовах ринку стає одержання максимального доходу при мінімальних витратах з паралельним підвищенням якості обслуговування споживачів. Засобом досягнення цієї мети є максимізація товарообігу, валового доходу та оптимізація витрат обігу.

Діяльність підприємства характеризується фінансовими результатами, зокрема доходом, отриманим від підприємницької діяльності, інвестиційної та інших. Фінансовим результатом господарської діяльності підприємства є дохід або збиток. Дохід в основному утворюється в результаті продажу готової продукції. Більшу частину доходу становить дохід від реалізації продукції, одержаний у вигляді різниці між виручкою від її реалізації та витратами на реалізацію і збут.

Метою функціонування підприємницьких структур будь-якої сфери діяльності є отримання прибутку. А відтак реалізація фінансової стратегії підприємства значною мірою залежить від рівня управління його доходами та витратами як основними складовими формування фінансових результатів.

Постає проблема організації ефективної системи обліково-аналітичного забезпечення формування доходів діяльності підприємства, яка буде сприяти надходженню та обробці якісної інформації для потреб управління і пошуку на цій основі способів підвищення і зміцнення прибутковості підприємства.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів формування доходів операційної діяльності та надання рекомендацій з удосконалення обліково-аналітичного забезпечення, що до підвищення прибутковості підприємства.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення наступних завдань:

- розглянути економічну сутність та класифікацію доходів операційної діяльності;
- вивчити нормативно-законодавче регулювання систематизації в бухгалтерському обліку інформації про формування доходів за видами діяльності;
- вивчити об'єкт дослідження на основі інформації річної фінансової, статистичної звітності та даних внутрішнього обліку підприємства;
- провести аналіз стану обліку формування доходів від операційної діяльності;
- провести оцінку системи бухгалтерського обліку доходів операційної діяльності;
- надати конкретні рекомендації щодо вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення формування доходів.

Об'єктом дослідження є господарська діяльність ПП «Стройінжсервіс» в частині операцій, які пов'язані з формуванням доходів від операційної діяльності.

Предметом дослідження є теоретично-методичні основи та практичні аспекти формування облікової інформації про доходи підприємства.

Методи дослідження. У процесі дослідження були використані такі методи пізнання: спостереження, порівняння, індукції і дедукції, вимірювання взаємозв'язків, поєднання аналізу та синтезу, історичного і логічного підходів, узагальнення, а також методи економічного аналізу, експертних оцінок, економіко-статистичного моделювання.

Інформаційною базою дослідження слугували законодавчі та нормативно-правові акти з питань формування доходів підприємства, податкова і фінансова звітність підприємства ПП «Стройінжсервіс», матеріали науково-практичних видань, методичні рекомендації, накази по первинним документам.

ВИСНОВКИ

У роботі зроблено теоретичне узагальнення сутності доходів операційної діяльності підприємницької діяльності з економічної та бухгалтерської точки зору, наведена класифікація даного поняття. Розглянуто ефективність функціонування підприємства, наведені пропозиції щодо вдосконалення системи формування облікової інформації, стабілізації фінансового стану та посилення конкурентних позицій підприємства на ринку.

На основі зробленого аналізу були знайдені наступні відповідно до поставлених завдань.

Для здійснення господарської діяльності ПП „Стройінжсервіс ” має достатній потенціал, використання якого дозволяє забезпечити отримання певних результатів діяльності.

Аналіз результативних показників свідчить про те, що на протязі досліджуваного періоду відбувається збільшення виручки від реалізації продукції, робіт та послуг. Чистий дохід від реалізації продукції, робіт (послуг) збільшився у порівнянні з 2012 роком на 2618 тис. грн., або на 108,4%, але у 2014 році відбувається незначне його зменшення порівняно із попереднім 2013 роком на 1523 тис. грн., або на 103,5%. Собівартість продукції, робіт (послуг) у 2013 році зменшилась у порівнянні з 2012 роком на 2084 тис. грн., чи на 93,18% але у 2014 році збільшилась у порівнянні з 2013 роком на 1792 тис. грн., чи на 99,04 %. Цьому сприяло зміни цін на сировину та матеріали .

Розмір валового прибутку підприємства у 2013 році та 2014 році значно збільшився у порівнянні з 2012 роком: у 2014 році - на 1387 тис. грн., ; у 2013 році - на 4702 тис. грн.

На формування загального фінансового результату підприємства здійснювали отримані доходи та понесені витрати за іншими видами

діяльності. Відтак, лише у 2013-2014 роках підприємством було отримано прибуток від операційної діяльності у розмірі відповідно 414,0 тис. грн. та 207,0 тис. грн. Проте загальна фінансово-господарська діяльність підприємства залишається збитковою, хоча і відбувається уповільнена її стабілізація.

Аналіз структури доходів та витрат ПП „Стройінжсервіс ” за базовий та звітний періоди показує, що найбільшу питому вагу в загальній сумі доходів підприємства має чистий дохід (виручка) від реалізації і становить відповідно 94,1% та 99,2%. При цьому собівартість реалізації в структурі витрат має 94,6% та 95,1%. Підприємство отримало дохід від іншої операційної діяльності, інших фінансових діяльності та інші доходи. Це свідчить про правильну фінансову політику підприємства.

Аналіз фінансової стійкості підприємства дозволив зробити наступні висновки: підприємство ПП „Стройінжсервіс ” є фінансово нестійким та ризикованим, відповідно, воно залежно від кредиторів. Таке становище підтверджується розрахунками показників фінансової стійкості, за критерієм здатності оперативного керування власним капіталом.

Сучасне облікове забезпечення операцій з відображення доходів операційної діяльності на підприємстві відповідає загальноприйнятим нормативно-методологічним підходам. Відповідно до наказу про облікову ПП „Стройінжсервіс ”, бухгалтерський облік здійснюється з використанням Плану рахунків затверджених наказом Мінфіну України № 291 від 30.11.99р., в якому для узагальнення інформації про доходи призначені рахунки класів 7 “Доходи і результати діяльності”. Бухгалтерський облік формування доходів організований відповідно загальноприйнятих принципів ведення бухгалтерського обліку. Первинний облік формування доходів діяльності відповідає всім правилам та нормам оформлення господарських операцій, використання рахунків для обліку господарських операцій не має в основному відхилень з Планом рахунків бухгалтерського обліку. Використовувана

форма реєстрації господарських операцій відповідає загальноприйнятій схемі обліку.

Для збільшення інформативності з метою проведення аналітичних досліджень доцільним буде відкриття аналітичних рахунків до рахунків щодо відображення доходів від реалізації продукції та послуг та їх собівартості за окремими видами .

При такій організації обліку власники будуть завчасно забезпечені достатньою бухгалтерською та оперативною інформацією для ефективного управління прибутком господарства.

Здійснивши формальну, документальну та аналітичну перевірку обліку доходів і фінансових результатів та відображення їх у фінансовій звітності можна зробити наступні висновки:

1. Ведення бухгалтерського обліку відповідає установленому наказу про облікову політику підприємства.

2. Господарсько-фінансова діяльність здійснюється відповідно до чинного законодавства України та видам діяльності передбаченим Статутом.

Враховуючи проведену аудиторську перевірку ми маємо наступні пропозиції щодо удосконалення організації і ведення бухгалтерського обліку на ПП „Стройінжсервіс”:

- запровадити систему внутрішнього контролю, що дасть можливість проводити перевірку правильності відображення доходів та формування фінансових результатів;

- переглянути формування доходів за групами та по видам реалізованої продукції та наданих послуг, додати нові групи доходів;

- для збільшення інформативності з метою проведення аналітичних досліджень доцільним буде відкриття аналітичних рахунків до рахунків щодо

відображення доходів від реалізації та собівартості за окремими видами продукції.

З метою забезпечення стабільного розвитку на перспективу доцільним може бути вживання заходів щодо зниження собівартості продукції та збільшення доходу від реалізації шляхом забезпечення оптимальних договірних відносин з контрагентами. В подальшій фінансово-господарській діяльності ПП „Стройінжсервіс ”варто підтримувати позитивну тенденцію підвищення прибутку, нарощувати товарообіг з метою збільшення прибутку від операційної діяльності за рахунок активізації стабільного процесу господарської діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996р. – К: Офіційне видавництво Верховної Ради України, 1996р. –115с.
2. Податковий кодекс України : кодекс України від 22.05.2015 № 482-VIII.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року № 996 – XIV // Все про бухгалтерський облік. – 2014.
4. Про аудиторську діяльність в Україні: Закон України від квітня 1993 р. № 3125–XII, –243 с.
5. Про схвалення Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації // Бухгалтер - №227. – 2015. - С. – 22-26.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 „Баланс”: Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. №87 // Все про бухгалтерський облік. – 2011.-№1591.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 „Дохід”: Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 № 290 // Все про бухгалтерський облік. - 2013.- №627.
8. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. №291 // Все про бухгалтерський облік.-2000.-№11.
9. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 "Дохід" від 01.01.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
10. Інструкція до застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30

- листопада 1999 р. №291 // Бухгалтерія. – 2014. – №48.
11. Журнали – ордери та методичні рекомендації з їх застосування // Все про бухгалтерський облік № 24 (570).
 12. Методические рекомендации по ведению журнально-ордерной формы учета. КСН. – Мн.: «Амалфея», 2003. – 206с.
 13. Білуха Н.Т. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник – К.: 2002
 14. Білуха М. Т., Микитенко Т. В. Фінансовий контроль: теорія, ревізія, аудит: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. — К. : Українська академія оригінальних ідей, 2005. — 888с.
 15. Бондаренко, О. М. Проблеми формування облікової політики: напрямки її удосконалення [Електронний ресурс] / О. М. Бондаренко – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ppei/2011_31/Bilan.pdf. – Національна бібліотека України ім. І. В. Вернадського.
 16. Борисенко Ю.В. Категорія «дохід» в наукових публікаціях: критична оцінка [Електронний ресурс] / Ю. В. Борисенко. - http://www.nbuv.gov.ua/Portal/soc_gum/ptmbo/2010_1/1.Pdf
 17. Бутинець, Ф. Ф. Бухгалтерський облік: облікова політика і план рахунків, стандарти і кореспонденція рахунків, звітність : навч. посіб. / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир : Рута, 2000. – 480 с.
 18. Бутинець, Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : Підручник для спеціальності «облік і аудит» вищих навчальних закладів / Ф. Ф. Бутинця. – 5-е вид. доп. і перероб. – Житомир : ПП «Рута», 2003. – 726 с.
 19. Гавриленко, О. Є. Умови визнання доходу: основні проблеми та шляхи їх вирішення / О. Є. Гавриленко. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Vdnuet/econ/2011_3/Gavrilen.pdf. – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
 20. Гоголь Т. А. Облік та аудит доходів підприємства : автореф .дис. канд. екон. наук: 08.06.04/ Т. А. Гоголь. – К.: КНЕУ, 2006. – 20 с.
 21. Гольцова, С. М. Бухгалтерський облік : навчальний посібник /

- С.М. Гольцова, І. Й. Плікус. – Університетська книга : Суми, 2007. –254 с.
22. Гордієнко, Н. І. Аудит, методика і організація : навч. посібник / Н. І. Гордієнко, О. В. Харламова. – Харків : ХНАМГ. – 2007. – 452 с.
 23. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: Монографія. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 522 с
 24. Грабова, Н.М. Теорія бухгалтерського обліку: підручник / Н.М. Грабова; за ред. М.В. Кужельного. – 6-те вид. – К.: А.С.К., 2005. – 266 с.
 25. Грабова Н. М., Кривоносов Ю. Г. Облік основних господарських операцій в бухгалтерських проводках:. — К. : А.С.К., 2005. —416 с.
 26. Грузинов В. П. Экономика предприятия (предпринимательская): ученик / В. П. Грузинов – [2-е изд.]. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. –795 с.
 27. Давидов, Г. М. Аудит : підручник / Г. М. Давидов. – К. : Знання. – 2001. – 363 с.
 28. Ефимов С.Л. Справочник бухгалтера. –М.: «Высшая школа», 1998г. 264с.
 29. Житний П. Принципи формування облікової політики / П. Житний // Бухгалтерський учет и аудит. – 2008.
 30. Житний П. Обліково-аналітичні проблеми використання виробничого потенціалу і шляхи їх вирішення // Бухгалтерський облік та аудит - №1. – 2004. - С. – 41-50.
 31. Історія економічних учень: Підручник / Л.Я. Корнійчук, Н.О. Татаренко, А.М. Поручник та ін.; За ред. Л.Я. Корнійчук, Н.О. Татаренко. – К.: КНЕУ, 2001. – 564с.
 32. Канцуров О.О. Застосування термінології міжнародних стандартів бухгалтерського обліку у нормативно - правовій базі України // Фінанси України. - № 8. – 2006.- С. – 51-58.
 33. Кім, Г. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення [Текст] : навчальний посібник. / Г. Кім, С. Г. Кім, В. В. Сопко – Київ . Центр навчальної літератури., 2004 – 440 с.
 34. Коблянська О.І. Фінансовий облік: Навчальний посібник. – К.: Знання,

2004. – 473с.

35. Крочук, В. М. Методичні аспекти доходів і витрат підприємства [Електронний ресурс] / В. М. Крочук. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltn/16_6/247_Kroczuk_16_6.pdf – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
36. Лишиленко О.В. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник. К: Видавництво „Центр навчальної літератури”, 2005. – 528 с.
37. Лучко М.Р. „Бухгалтерський облік в зарубіжних країнах”: Навч. посіб.– К. – 2006. – 354 с.
38. Нашкерська Г.В. Фінансовий облік: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 503с.
39. Олійник, Я. В. Методичні аспекти облікової політики підприємства [Електронний ресурс] / Я. В. Олійник – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Menegment/2012_721/39.pdf. – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
40. Панченко, Ю. В. Економічна сутність доходів основної діяльності підприємства [Електронний ресурс] / Ю. В. Пнченко – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal//chem/nvnltn/21_10/239_Pan.pdf. – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
41. Пархоменко, В. Документальне забезпечення бухгалтерського обліку / Валерій Пархоменко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – № 8.– С.
42. Продиус Ю. И. Экономика предприятия / Ю. И. Продиус: учебн. пособ. – Харьков: Изд-во «Одиссей», 2004. – 416 с.
43. Пушкар М.С. Фінансовий облік у системі управління: Монографія/ М.С. Пушкар, М.Т. Щирба. – Тернопіль: Карт-бланш, 2006. – 178 с.
44. Савченко, В. Я. Аудит [Текст] : навч. посіб / В. Я. Савченко. – К. : КНЕУ, 2005. – 322с.
45. Сідун В.А., Пономарьова Ю.В. Економіка підприємства: Навч. пос. – Київ : Центр навчальної літератури, 2003. – 436с.

46. Снитко М.Н. Теория бухгалтерского учета. – Мн.: «Амалфея», 2002г. – 560с.
47. Сопко, В. В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу : підручник / В. В. Сопко, В. П. Завгородній. – К.: КНЕУ, 2004. – 411 с..
48. Сук, Л. К. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / Л. К. Сук. – К. : Знання, 2005. – 471 с.
49. Теоретична та облікова сутність терміну «Дохід» : збірник наукових статей / ред. Х. Т. Дежухарова. – К. : Бізнес Медіа Консалтинг, 2011. – 83с.
50. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. – К.: Алерта, 2007. – 954 с.
51. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: Підруч. для студ. ек. спец. вищих навч. закладів.-6-е вид.-К.: А.С.К., 2002р.-784с.
52. Финансовая экономика фирмы: учебное пособие / под общ. ред. С. Д. Ильенковой. – М.: Спутник, 2000.
53. Хом'як, Р. Л. Бухгалтерський облік в Україні : навч. посіб. / Р. Л. Хом'як. – Львів : Інтелект-Захід, 2008. – 1224 с.
54. Чебанова Н.В., Василенко Ю.А. Бухгалтерський фінансовий облік: Посібник.-К.: Видавничий центр “Академія”, 2002.-672.
55. Чумаченко М. Г. Економічний аналіз: Навчальний посібник. – 2-ге видання перероблене і доповнене. – К.: КНЕУ, 2003. – с.556
56. Шара Є.Ю. Моделювання фінансових результатів діяльності підприємства // Наукові праці НДФІ. – 2001. - №3. – С. 100-104.
57. Шарманська В. М. Первинна документація і регістри бухгалтерського обліку: Навчальний посібник. -К.: Знання-Прес, 2004. -268с.
58. Швець, В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник / В. Г. Швець. – К. : Знання, 2008. – 535 с.

59. Шмиголь Н. М. Доходи підприємств: сучасні методи управління / Н. М. Шмиголь // Економіка: проблеми теорії та практики. Вип. 228. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2010.
60. Шмиголь, В. М. Економічна сутність доходів і доходності в системі управління підприємством / В. М. Шмиголь – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_ep/2009_7/files/EC709_46.pdf. – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
61. Шморгун, Н. П. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Н. П. Шморгун, І. В. Головка. – К. : ЦНЛ, 2006. – 528 с.
62. Ярошовець Н.В. Удосконалення нормативної бази бухгалтерського обліку доходів // Праці НДФІ. - №4(23). – 2003. - С. – 127